

[Aristotelovo pojetí LOGU]

Aristotelés mluvil v jistém smyslu o LOGU (a možnosti jeho „dělení“) tak, že LOGOS přisuzoval třeba knize, ale také kapitole v knize, odstavci, větě a posléze i jednotlivému slovu. Zároveň víme, že slova mají v naprosté většině více lexikálních významů, což znamená, že význam jednotlivého slova, pokud je vezmeme izolovaně, není jednoznačný. Navíc je velmi důležité, jak chápeme samo „slovo“, zda jako sled zvuků nebo jako sérii písmen – anebo zda takový sled zvuků nebo písmen považujeme za slovo je tehdy, když má navíc určitým význam, smysl, když něco říká, znamená, napovídá (nebo když alespoň něco označuje). Na připomenutém místě lze řecké slovo LOGOS asi nejsprávněji přeložit jako „smysl“; Aristotelés se tedy táže, zda takový „smysl“ lze dělit. Bere za zřejmé, že smysl má spis, ale také jednotlivé jeho „knihy“, pak jednotlivé kapitoly, odstavce, věty a posléze i jednotlivá slova. I slova lze (většinou) dále dělit, ale – jak říká Aristotelés – pak už tam žádný smysl není. Pokud připustíme tyto úvahy, musí nám jako první vyvstat další otázka: odkud se bere smysl tam, kde seřadíme několik zvuků nebo několik písmen, takže vznikne (nebo může vzniknout) skutečné „slovo“? Je na první pohled (či pomyšlení) zřejmé, že se k takové „hromádce“ písmen nepřipojí smysl „sám“, tj. že smysl není prostým následkem určitého seřazení zvuků nebo písmen.

(Písek, 020909–4.)